Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302 Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036 УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XC. Ч. 218. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 16-го ЛИСТОПАДА 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, NOVEMBER 16, 1983 No. 218. VOL. XC.

Проф. І. Шевченко виступав на наукових конґресах

Кеймбридж, Масс. (ФКУ). — Проф. Ігор Шевченко співдиректор Українського Наукового Інституту в Гарвардському Університеті, взяв участь у міжконгресовій зустрічі міжнародної асоціяції візантійських студій, яка відбулась в днях від 7-го до 10-го жовтня ц.р. в Ouранополісі біля Тесальонік (колишній Солунь) у Греції. Під час тієї зустрічі, в якій були учасниками репрезентанти 16-ох країн, передискутовано й прийнято запропоновану програму наступного Світового конгресу візантологів, що відбудеться у Вашінґтоні в серпні 1986 року.



Проф. І. Шевченко

Проф. Шевченко виступав на тій зустрічі як віцепрезидент згаданої асоціяції та як офіційний делегат від ЗСА і Австралії. Його вибрали для організування сесії візантійських студій на Світовому конґресі історичних студій, який відбудеться в Штутґарті в серпні 1985 року. Тема сесії — „Зображення іншого".

В днях 17-22-го жовтня проф. І. Шевченко взяв участь у 2-му міжнародному кольоквіюмі для розгляду проблем грецької палеографії та кодикології, який відбувся в Західньому Берліні й у Волфенбюттелі. Темою докладу проф. Шевченка була візантійська епіграфіка між XI та XV століттями. Проф. Шевченко був теж предсідником заключної сесії того зібрання, яка розглядала недавні відкриття старинних рукописів із Синайського манастиря.

Проф. Шевченка обрано теж до складу Міжнародного комітету до справ грецької палеографії.

Цей видатний український учений, крім своєї вужчої спеціялізації, займається теж цілим рядом проблем української науки і бере значну участь у керуванні справами Українського Гарварду.

Видано книжечку „Пластова оселя Батурин і околиці"

Монтреаль, Кве. — Виданням Пластової Станиці тут вийшла 75-сторінкова книжечка п.з. „Пластова оселя Батурин і околиці".

Упорядник цієї книжечки — Адольф Гладилович; рисунки — Адріяна Лисак; обкладинка — Рома Бачинська; технічне і мистецьке оформлення — Володимир Гайдук; технічне складання — Володимир Левицький. Книжечка ця вийшла 1000-тиражовим накладом з фінансовою допомогою міністра багатокультурности; складання, оформлення і друк — друкарня ОКО.

До видавничого комітету цієї книжки ввійшли: А. Гладилович, Надія Балущак, Юрій Левицький, Богдан Лук'яненко й Богдана Мончак.

У цьому виданні, збагаченому цікавими світлинами і рисунками пластунів і пластунок, передано про „єдину в Квебеку пластову оселю", — як пише про це в слові від видавця Видавничий Комітет Пластової Станиці в Монтреалі, — як також подано інформацію про околиці коло „Батурина", про перебування на цій оселі пластунів, діяльність їхніх куренів, з'їзди тощо.

Книжечку цю — в ціні 3 доляри 85 центів — можна замовляти, звернувшись на адресу: Plast Ukrainian Youth Association of Quebec, 3355, Dandurand, Montreal, Que. Canada, H1X 1M7.

ЗСА можуть відплатитись сирійцям

Вашінґтон. — Дорадник крайової безпеки президента Роналда Регена Роберт МекФарлейн остеріг, що ні Сирія, ні будь-яка інша країна не може безкарно нападати на американські війська.

У своєму телевізійному інтерв'ю в Сеулі МекФарлейн на запитання, як зареагують ЗСА на останні випадки протилетунського обстрілу американських розвідувальних літаків над Ливаном, відповів, що так само, як у Сирії, так і в інших місцях „це не може стати випадком, щоб на американських громадян або американські війська можна нападати безкарно".

Він далі продовжував, пригадуючи Гренаду, що ЗСА „недавно ясно показали в іншому випадку — в караїбському басейні, — що ми сприймемо дуже серйозно загрозу життю американців". Ця операція, сказав МекФарлейн, „ясно покаже", що загроза нападу на американців „не може бути справою політики, як у випадку Сирії, так і у випадку будь-якої іншої країни".

В Тріполі продовжувалися переговори про припинення боїв між палестинськими ворогуючими фракціями, а лідер ПВО Ясір Арафат заявив, що його сили притримують шість ізраїльських вояків, які були схоплені в районі, який знаходиться під обстрілом уже понад 10 днів.

Офіційні ливанські представники в Бейруті повідомили, що президент Ливану Амін Ґемасєь не поїде до Дамаску, як було заплановано раніше, з огляду на несподівану хворобу президента Сирії Гафеза аль-Асада. Західні кореспонденти повідомили з Дамаску, що Ассад перебуває в лікарні з запаленням сліпої кишки.

Як уже відомо з попередніх повідомлень, після відвідин сирійською урядовою делегацією Москви минулого тижня, совєтське пресове агентство ТАСС повідомило, що Совєтський Союз наполягав на припиненні колотнечі між палестинськими ворогуючими фракціями і вимагав від Сирії покласти цьому конфліктові кінець.

Пласт у Нюарку відзначив річницю Листопадового Зриву

Нюарк, Н. Дж. (В.Т.). — Як кожного року, так і цього, Пластова Станиця в Нюарку, Н.Дж., святочно відзначила роковини Першого Листопада 1918 року. Цьогорічне відзначення відбулося в неділю, 30-го жовтня, починаючись Службою Божою та Панахидою у місцевій українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя.

Відтак на шкільній площі цієї школи відбувся Листопадовий Апель, бунчужним якого був ст. пл. Орест Пенцак, Чорн. Після звіту бунчужного станичному пл. сен. Юрієві Дацові, Л.Ч., присутнє новацтво, юнацтво, члени УСП, УПС, як теж члени Станичної Старшини та батьки пластової молоді відспівали пластовий гимн.

Святочний наказ відчитав писар ст. пл. Юрій Стасюк, Л.Ч. У цьому наказі підкреслено важливість Листопадового Чину в боротьбі українського народу за свою самостійну державу та зазначено, що всі українці, а між ними пластова молодь, кожного року збираються, щоб вшанувати тих, які боролися за незалежність України і склонити голови перед тими, які життя своє віддали за її волю.

Опісля відбулося присяження кількох юнаків і юначок та надання їм пластових ступнів учасниці-учасника; перехід двох юначок до УСП; признання Станичної Старшини тим членам Станиці, які взяли участь у великій демонстрації у Вашінґтоні з приводу 50-річчя штучно створеного Москвою голоду в Україні (з цієї Станиці у демонстрації взяло участь біля 120 пластунів і пластунок); подяка Станичної Старшини тим юнакам і юначкам, які дописують до „Вістей Пластової Станиці Нюарку", що їх редагують пластуни сеніори Оленка та Іриней Юрчуки; надання Грамоти заслуги пл. сен. Денисові Беднарському, членові Куреня ім. Тисовського за його довголітню працю з пластовим новацтвом та взагалі за взірцеву діяльність в Нюаркській Станиці; гратуляції проводу Станиці пл. сен. Юрієві Тарасюкові, Л.Ч., з нагоди його вибору на пост Крайового Коменданта Пластунів.

У наказі пригадано, що Загальні збори Пластової Станиці Нюарку відбудуться в п'ятницю, 18-го листопада ц.р., о год. 7-ій вечора в Пластовому Домі.

(Закінчення на стор. 3)

ЗСА ЗВІЛЬНЯЮТЬ ПОЛОНЕНИХ НА ҐРЕНАДІ

Ст. Джордж, Ґренада. — Командування американського військового корпусу на Ґренаді почало звільняти кубинських і гренадських полонених, яких держали у спеціяльних бараках у недалекій віддалі від летовища, яке кубинські і совєтські „робітники" правдоподібно переробляли на летунську базу і яке стало початком контроверсій та підозріння кубинсько-совєтської активности на острові.

Першу партію полонених у числі 100 осіб звільнили в неділю, 13-го листопада, 31 високих урядовців колишнього прем'єр-міністра Моріса Бишопа перевезено в інше місце для допитів і встановлення їхньої функції в новому „пореволюційному" уряді. Усіх полонених було 1,100 осіб, але багато з них вже виїхали до Куби. Також Кубі передано усіх жінок і дітей та поранених вояків, які ввесь час твердили, що вони є „робітниками" і як такі були вислані Кастром на Ґренаду для замилювання очей, а насправді вони належали до спеціяльної групи військовиків вишколених для переведення революційних перемін у закордонних країнах, як встановили тепер органи ЗСА й інших країн. Крім того американські вояки захопили цілий ряд важливих документів які наглядно доказують щось протилежне до тверджень Москви і Гавани. Наявність на острові великої кількости совєтської, кубинської і північнокорейської зброї переконали також багатьох законодавців ЗСА, які недавно відвідували Ґренаду, що Куба і Москва дійсно мали підступні цілі в цій маленькій острівній державі.

Американський капітан Рассел Кансілла заявив, що командування ЗСА плянує звільнити також решту полонених на протязі кількох чергових днів, але покищо плян не передбачає замкнення огородженого колючим дротом табору, який знаходиться під стислою контролею американських вояків. Майже всі звільнені полонені заявили кореспондентам, що з ними обходились добре, а тільки мала група кубинців висловлювала невдоволення поведінкою охоронців і адміністрації табору супроти них. Інші, а головно прихильники прокомуністичних диктаторів на Ґренаді, нарікали на примітивні умовини життя в таборі для полонених

Високі речники Пентагону заявили, що проблему Ґренади напевно буде розв'язано на протязі 30-40 днів, скоріше, як це дозволяє визначений Конгресом час.

Сурінам виганяє кубинських дорадників

Парамарібо, Сурінам. — Кілька днів після ліквідації марксистсько-кубинського режиму в Ґренаді, полк. Дейсі Бутерсе, голова уряду в Сурінамі, прогнав кубинського амбасадора з цілим його штабом, обвинувачуючи його в намірах збудувати в цій острівній країні совєтсько-кубинський комуністичний плацдарм. Бутерсе був приятелем замордованого марксиста в Ґренаді, Моріса Бишопа, і він переконався, що марксисти не дуже радо дотримують своїх домовлень чи договорів.

Головним експорторм Сурінаму є боксит, який імпортували деякі европейські країни, передусім Голляндія. Але в грудні минулого року, коли полк. Бутерсе „поліквідував" своїх політичних противників, Голляндія відмовилась купувати боксит. Деякі американські часописи твердять, що Бразилія дає фінансову підтримку Сурінамові, але тому, що Бразилія сама не має капіталу, є здогади що ця фінансова допомога прийшла від Америки під умовою, що полк. Бутерсе змінить свою марксистську політику та „повиганяє" кубинських „дорадників" і їх совєтських „опікунів".

Бутерсе зрозумів, що раніше чи пізніше він стане знаряддям кубинців і Москви, і тому рішився на радикальний крок щодо кубинських „дорадників" і мабуть уникнув долі свого приятеля М. Бишопа, якого як відомо замордовано правдоподібно на приказ Москви.

У СВІТІ

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР Канади П'єр Елліот Трудо завив, що західньоевропейські лідери висловили свою широку підтримку для його пропозиції покінчити з безвихідним становищем на переговорах між Москвою і Вашінґтоном про контролю над озброєнням. Трудо пропонує, щоб переговори про контролю над озброєнням поширити і включити до них всіх п'ятьох лідерів країн, які володіють ядерною зброєю.

СУДДІ, ЯКІ РОЗСЛІДУЮТЬ зв'язки італійської мафії з італійськими ігровими закладами, наказали арештувати посадника італійського ігрового курорту для мільйонерів Кампліоне д'Італія над озером Люґано. Арешт посадника Серджіо Костіолі та його заступника збільшив групу арештованих управителів ігорних касин і громадських діячів до 25 осіб від початку операції, яка почалася минулої п'ятниці.

ІРАН ЗНОВУ ПОВТОРИВ свою погрозу закрити Ормузьку протоку в Перській затоці, якщо Ірак порушить вивіз іранської нафти. Нову погрозу зробив речник іранськоо парляменту Акбар Гашемі Рафсанджані в інтерв'ю в тегранському радіо. Він заявив, що у випадку, якщо іракські наскоки „приведуть до припинення діяльности наших нафтових ресурсів або зменшать вивіз нашої нафти, ми закриємо Гормузьку протоку. Поки ми зможемо використовувати Перську затоку, ми будемо підтримувати її безпеку. Якщо затока стане не до вжитку для нас, вона буде не до вжитку для інших". — закінчив свою заяву такими словами Рафсанджані.

ГРУПА 14 КИТАЙСЬКИХ туристів прилетіла в неділю, 13-го листопада до Москви. Це була перша група з Китаю, яка відвідує Совєтський Союз за останні 20 років. Офіційний представник готелю Інтурист, що напроти Кремля, заявив, що група прилетіла з Пекіну літаком Аерофлоту і пробуде в СССР до 28-го листопада. Після Москви група від'їде до Ленінграду. Місяць тому група совєтських туристів відвідала Китай, також перший раз за останні 20 років.

ВІЙСЬКА І ПОЛІЦІЯ арештували сотні жінок у Зімбабве під час акції, яку влада назвала розгромом проституції. Серед арештованих були також чужоземні жінки-вчителі, а також школярки. Такі дії уряду негайно викликали протести громадськости країни проти такого поголовного жорстокого заходу проти жінок без розбору. Поліція не пояснила, якими критеріями вона керувалася при арештах запідозрених у цьому погромі, який почався 28-го жовтня і охопив всю країну наприкінці минулого тижня. Поліція і війська вривалися в театри, кінотеатри, готелі, крамниці, а навіть у приватні доми і, грубо поводячись, забирали жінок і дівчат. Поліція повідомила, що було арештовано понад 800 осіб.

ДО БРИТАНІЇ ПРИБУЛИ ПЕРШІ РАКЕТИ ЗСА

Лондон. — Британський уряд повідомив у понеділок, 14-го листопада, що перші американські крилаті ракети прибули на летунську базу в Англії. Це перші ракети нової серії озброєння країн НАТО, які будуть розміщені в Західній Европі.

Міністер оборони Британії Майкел Гізелтайн сказав поділеному парляментові, що прибуття ракет на спільну летунську базу Грінгем, недалеко Лондону, означає, що літак ЗСА привіз певну кількість крилатих ракет, які будуть готові до дії наприкінці року, як було заплановано раніше.

Деякі члени парляменту від опозиційної лейбористської партії виступали різко проти розміщення нових ракет поки в Женеві ведуться переговори між ЗСА і СССР про зменшення в Европі кількости такої зброї.

Противосні групи в Британії відразу заявили, що розміщення ракет на спільній базі Ґрінгем викличе новий ряд протестів і демонстрацій проти ракетного озброєння.

Прем'єр-міністер Марґарет Тачер зі свого боку, захищаючи прибуття нових ракет, у своїй промові на бенкеті у посадника Лондону, заявила: „Це наше призначення жити в таку пору, коли існує зброя, яка не була відома дотепер".

Совєтська преса негайно повідомила про прибуття до Британії нових американських ракет, але без жадних коментарів. Попередньо совєтські лідери заявляли, що заплановане розміщення в Західній Европі американських нових ракет середнього засягу зроблять продовження переговорів з американцями в Женеві неможливими. Але дипломати в Москві завважили, що остання заява совєтського лідера Юрія Андропова була неясною, чи прибуття американських нових ракет до Европи або їх розміщення викличе совєтський вихід з переговорів у Женеві, де відбулась у вівторок коротка сесія між представниками ЗСА і СССР.

В грудні рішатимуть про шкільні молитви

Вашінґтон (О. Татомир). — В перших днях листопада Сенатська Комісія в справах юстиції повідомила, що голосування над додатками до Конституції про шкільні молитви відкладається на грудень ц.р. До зміни реченця причинився великий зріст навантаження працею через значну кількість листування в цій справі.

Прихильники молитовного додатку уважають це рішення корисним, бо є більше часу, щоб заохотити сенаторів голосувати за найкращим, під релігійним оглядом, додатком Президента, який пропонує голосні добровільні молитви.

Провідники руху за привернення молитви в школах підкреслюють велике значення листів і телефонів з усіх прошарків американського громадянства до членів Сенату ЗСА.

Українська релігійна спільнота повинна масово включитися в цю дуже потрібну й корисну акцію.

В АМЕРИЦІ

СЕНАТОР РОБЕРТ ДОЛ, голова Фінансової комісії, підтримуватиме проєкт підвишки податків на енергетичні продукти, який приніс би державній касі 20-25 більйонів долярів на протязі трьох років, що значно допомогло б знизити урядовий дефіцит. Під час інтерв'ю на програмі Дейвіда Брінклі сен. Дол підкреслив, що йдеться про такі продукти, як природній газ, бензину, оливу для опалу будинків, електрику і нуклеарну енергію.

ОДИН З ДЕМОКРАТИЧНИХ кандидатів на президента, проповідник Джессі Джексон, радо бачив би на своєму списку жінку на становищі віцепрезидента. Він дораджує також іншим кандидатам застановитися над цією справою, бо, мовляв, вже настів найвищий час, щоб американські високі політичні діячі поставили на одному рівні чоловіків і жінок. Він думає, що не можна такої справи вирішувати на підставі географічних чи топографічних передумов, бо нація не складається з півночі і півдня, сходу чи заходу. „Ми є один нарід і таким треба його трактувати". — заявив Джексон кореспондентам.

ГРУПА, ЯКА СКЛАДАЄТЬСЯ із семи демократів-лібералів, членів Палати Репрезентантів, внесла в Конґресі резолюцію, вимагаючи започаткування „імпічменту", притягнення до судової відповідальности президента Роналда Реґена за його самовільну політику й ігнорування постанов Конгресу. Арґументом для „сімки" послужила висадка американських вояків на Ґренаду для визволення понад 1,000 американських громадян і перекреслення плянів Совєтського Союзу і Куби перетворити Ґренаду на чергову совєтську військову базу. В резолюції говориться, що Президент порушив прерогативу виповідження війни, цілком зігнорував закон про війну, не допустив на Ґренаду журналістів, яких резолюція називає „безсторонніми свідками". Серед авторів, які підписали згадану резолюцію є також один нюйоркський конґресмен Тед Вайс. Політичні спостерігачі кажуть, що резолюція стала свого роду жартом, що його повторюють в товариських зустрічах на Капітолі і в інших місцях Вашінґтону.

ОФІЦІЙНІ РЕЧНИКИ Адміністрації президента Роналда Реґена, які не бажали бути названими, не виключають можливости допомоги ЗСА іншим караїбським країнам, які вирішать перевести інвазію на Нікараґуа, щоб раз і назавжди покінчити з тамошніми прокомуністичними сандіністами і їхнім диктаторським урядом повністю заанґажованим в конфлікті в Ель Сальвадорі й багатьох інших країнах Центральної Америки. Крім того Нікараґуа є посередником пересилки зброї і військового матеріялу для багатьох революційних марксистських рухів в Латинській Америці. Новоназначений президентом Роналдом Реґеном головний дорадник у справах крайової безпеки заявив на запит журналістів, що покищо такої інвазії немає, а якщо до такої ситуації дійде, то Уряд ЗСА буде змушений зайняти до цього своє становище. В політичних колах ніхто не сумнівається, що це становище буде позитивне в користь противників теперішнього режиму в Нікараґуа.

УКРАЇНСЬКА БРАЗИЛІЯ ЗАЛИТА ВЕЛЕТЕНСЬКОЮ ПОВІННЮ



Павло і Віра Дорожинські (з правого боку) на побаченні з головним предсідником УНС д-ром Іваном Флисом (зліва) та з головним секретарем Володимиром Соханом та головним касиром Уляною Дячук.

Джерзі Сити, Н. Дж. (Л. В-а). — Повінь у Бразилії, особливо в околицях, що майже суцільно заселені українськими еміґрантами з Галичини (які вже 90 років тому як там поселилися) була головною темою розмови у Головній Канцелярії УНСоюзу та в редакції „Свободи" у вівторок, 1-го листопада, поміж членами Екзекутиви, а потім редакції та подружжям Дорожинських, які якраз повернулися з довшої подорожі по Південній Америці, де вони відвідали три країни: Венесуелю, Бразилію і Арґентину.

У редакції були Віра Дорожинська та Павло Дорожинський, відомий пластовий і громадсько-політичний діяч, голова Президії Світової Координаційної Ради (Ідеологічно Споріднених Націоналістичних Організацій) ІСНО, Ради, що охоплює 31 організацію, серед яких є ОДВУ (ЗСА), УНО (Канада), т-во „Відродження" (Арґентина), Українська Національна Єдність (Франція), Український Хліборобський Союз (Бразилія), та споріднені жіночі, студентські й молодечі організації в названих країнах, як і Український Визвольний Фонд і подібні організації у Британії та Австралії.

Відразу після Меморіяльної маніфестації у Вашінґтоні 2-го жовтня подружжя Дорожинські, не повертаючись додому до Ню Йорку, полетіли до Венесуелі, де пробули кілька днів, відвідуючи українські поселення тут та полагоджуючи справи своєї організації. Далі їхня дорога лежала до Бразилії, де Павло і Віра Дорожинські провели 10 днів, і нарешті вони відвідали Арґентину, перебувши там один тиждень.

Поїздка по трьох країнах Південної Америки сама по собі була цікава і про кожну з цих країн поселень наших земляків можна було б писати окремий широкий репортаж, але страхіття повені в Бразилії таке величезне, а терпіння там українців такі безмірні, що обоє Дорожинські відклали на інший час розмову про все те корисне й приємне, що їх зустріло під час цієї повної вражень подорожі, а сконцентрувалися виключно на трагічному становищі наших людей у трьох провінціях Бразилії, стан яких просто жахливий, а наша допомога їм критично потрібна. Хоч самою ціллю поїздки було не рятування українців у Бразилії від цьо-

(Закінчення на стор. 3)

ПОЛК. М. КРАВЦІВ ДОПОВІДАТИМЕ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія, Па. — Дирекція Українського Культурно-Освітнього Центру, при 700 Седар ровд, інформує, що тут в неділю, 20-го листопада ц.р., о год. 5:30 по полудні, у великій залі УОКЦ відбудеться зустріч українського громадянства з полковником Миколою („Гоком") Кравцевим з нагоди підвищення його до ранги генерала.

Почесний гість, до речі довголітній мешканець Філядельфії, виголосить з цієї нагоди доповідь на тему: „Теперішня роля Департаменту оборони ЗСА". Зустріч відкриє д-р А. Черник, а М. Кравцева представить підполковник в резерві інж Роман Андрейчик.

Після доповіді відбудеться прийняття і зустріч громадянства з гостем, на яке дирекція УОКЦ щиро усіх запрошує.

У СПРАВІ РІЗДВЯНОСВЯТОЧНИХ МАТЕРІЯЛІВ

Матеріяли до Різдвяносвяточних чисел „Свободи" редакційного порядку, як теж святочні побажання і оголошення редакція і адміністрація „Свободи" прийматимуть тільки до 10 грудня 1983 року (до числа за новим календарем) та до 19-го грудня 1983 року (до числа за старим календарем). Всіх читачів проситься дотримуватися цих реченців.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $1.25 місячно. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Погрози Кастра

Як відомо, американська інтервенція у Ґренаді та усунення марксистсько-совєтського „правління" сильно вдарило по престижі кубинського диктатора Фіделя Кастра. Ця програ понизила його вартість в очах його московських опікунів і поставила під сумнів його стратегічні критерії.

Кастро поводиться тепер, як зранений звір, і шукає дороги як йому пімститися на Америці і її громадянах; тому це було правильно, що американський Уряд прийняв ці погрози Кастра „вбивати американців" із цілою серйозністю. Багато американців далі вірить в це, що сказав колишній президент Линдон Джансон, а саме, що Кастро зорганізував вбивство президента Кеннеді в 1963 році.

Причиною до ненависти і пімсти супроти Америки Кастро має чимало.

Поперше, втрата Ґренади, де він приготовляв нову совєтську мілітарну базу, перекреслила його далекойдучі пляни про „совєтизацію" Центральної Америки.

Друге, добре знаючи силу Америки, якщо її Уряд рішиться на будь-яку відплату, Кастрові важко реаґувати мілітарно. Він знає, що на випадок американської інвазії Куби його правлінню прийшов би кінець.

Потретє, Кастро — це не холоднокровний марксистський теоретик, а запальчивий демагог-загорілець, який не завжди дивиться на „задні колеса" і не руководиться холодною логікою у своїх імпульсивних діяннях.

Американське ембарґо супроти Куби довело економічне життя на цьому острові до цілковитої руїни. Згідно з обрахуваннями американських економістів, пересічний кубинець чи кубинка отримують тільки два фунти м'яса в місяць і дві унції кави на два тижні, і без совєтських субсидій Куба давно була б збанкрутувала.

Життєва стопа пересічного кубинця впала понижче таких життєвих стандартів в сусідніх країнах як Джамейка, Домініканська Республіка, Колюмбія і Мехіко; річний прихід на особу в Кубі виносить тільки 810 долярів. Кастро впевняє, що цей низький рівень економічного життя — конечний, бо Куба є „в аванґарді марксистської світової революції" у Центральній Америці.

Та, як знаємо, американська інтервенція в Ґренаді унешкідливила Кастрівський „аванґард" на протязі всього кількох днів. Повідомляють теж що 25,000 кубинців в Анґолі поносять великі втрати в людях, і тепер заходить питання чи Анґоля стане взагалі совєтською колонією в Африці.

Майкл Манлі, кастрівський поклонник, провалився у вільних виборах в Джамейці; його заступив Едвард Сіяґа, приятель Америки, який допомагав президентові Реґенові організувати мілітарний альянс, щоб вигнати комуністів із Ґренади.

У Центральній Америці сандіністи є в тяжкому положенні і їхні союзники кубинці в Ель Сальвадорі далі скриваються в горах, хоч обіцяли Кастрові захопити Ель Сальвадор з-під американського впливу і піддати його під диктат Кастра.

Але це все не означає, що погрози Кастра не треба брати поважно. Навпаки, кубинський диктатор є меґаломаном і параноїком, і тому від нього можна сподіватися різних нелогічних акцій, щоб тим робом рятувати свій послаблений престиж і забезпечити дальшу підтримку совєтського уряду.

Деякі американські публіцисти твердять, що Кастро як студент, захоплювався гітлерівським „Майн Кампом", а його антиамериканізм він мав нібито одідичити від свого батька, еспанського еміґранта з провінції Ґаліція, в Еспанії, який не міг простити Америці за те, що вона допомогла Кубі відлучитися від Еспанії.

Відбулася прем'єра фільму про День Шашкевича

Вінніпеґ, Ман. (А.К.). — У неділю, 13-го листопада ц.р., українці цього міста мали нагоду побачити фільм про День Шашкевича, що відбувся врочисто у Вінніпеґу 7-го червня ц.р.

Фільм був показаний на Шашкевичівській сесії УВАН у залі читальні „Просвіта". У програму сесії ввійшли ще три доповіді на тему життя, праці і 140-річчя смерти Великого Маркіяна. Доповіді виголосили члени УВАН — проф. д-р Олександер Баран, д-р Михайло Марунчак, президент УВАН, та проф. д-р Ярослав Козуб. Фільм буде показаний у різних містах Канади й Америки.

Іван Кедрин

СВІТЛА Й ТІНІ ЮВІЛЕЮ НТШ

Немає такої триденної імпрези із сотнями учасників, де все було б ідеальне і де не було б несподіванок, приємних або неприємних. Коли Наукове Товариство ім. Шевченка проголосило бажання відзначити 110-ліття існування Товариства, в тому числі 35-ліття перебування в Америці, можна було почути завваги злобних людей (на брак яких не можемо нарікати), що 110 років — це не є ніяка „округла дата", яка виправдувала б ювілейне святкування, і що ввесь той ювілей, сполучений із посвяченням новопридбаного будинку — це тільки тактичний засіб задля збірки грошей.

Виявилося у практиці, що насправді атмосфера у новопридбаному і відповідно до потреб НТШ пристосованому будинку в центрі „українського села" в Ню Йорку була сповнена не комерції, а науки. І коли говорити про несподіванки, то для самих організаторів цих ювілейних святкувань 4-5-6-го листопада 1983 року найбільшими і найприємнішими несподіванками були дві речі: 1) зразковий лад з відсутністю якогось найменшого прикрого інциденту і 2) несподівано велика фреквенція гостей і відвідувачів. Коли автор цих рядків почув на останньому засіданні Підготовчої комісії, що зголосилося буквально 49 доповідачів, які промовлятимуть у сімох різних сесіях плюс дві пленарні сесії у великій залі, то — признаюся — мені вихопився „цвішенруф": „Буде балаґан". Але балаґану не було.

На посвячення (нам дораджували назвати це „благословенням") нового будинку запрошено численних духовників. Але це був насправді надзвичайно приємний момент, коли в короткій відстані часу один за одним явилися до активної участи у церемонії таки посвячення, а не благословення (яка різниця?!) Первоієрарх Православної Церкви в ЗСА Мстислав, епархіяльний Єпископ-Владика Василь Лостен, недавно прибулий з відвідинами до Америки з Юґославії, напівмітичної Бачки, Владика Славомир, нюйоркський парох дуже близької від новопридбаного дому НТШ величавої церкви св. Юра, о. ігумен Патрикій Пащак, ЧСВВ, які разом на наявне потвердження, що екуменізм не є пустим словом, посвятили (й поблагословили) новий дім, його всі залі і всіх численних присутніх, там теж були православний духовник о. Іван Ткачук і, як активний учасник дійсний член НТШ о. д-р Мелетій Войнар.

Очевидно, що бути одній людині приявним на буквально 46 доповідях у різних кімнатах, було фізично неможливо й цілком недоцільно, коли зважити спеціялізацію доповідачів з різних ділянок науки і зацікавлення слухача, яка у деяких тих ділянках мусить бути анальфабетом. Але треба ствердити, що це була справжня насолода слухати на пленарній сесії доповідей проф. Омеляна Пріцака „Сучасна Україна — наука і політика", проф. Юрія Шевельова „Мовознавство в Україні" і д-ра Мирослава Прокопа „Концепція совєтського уряду — злиття націй в СССР". Слухачі, які вщерть виповнили залю могли переконатися, що це значить найвищий науковий рівень сполучений із майстерною формою виголошення. Головував на цій сесії науковий секретар НТШ проф. Леонід Рудницький із Філядельфії, який правильно завважив, що нікого з прелеґентів не треба представляти, бо кожний з них відомий громаді й зокрема науковому світові.

Другою — заключною — пленарною сесією проводив проф. Сисин із Гарварду і виступали там канцлер Альбертського університету в Едмонтоні Петро Саварин, який відступив від формальної теми „Українська наука у вільному світі" та говорив радше про те, „що я зробив би, будучи головою НТШ". Професор Франко Сисин накреслив стан українських історичних наук на Заході", — ще багато незадовільний, проте куди кращий, як був ще тому 20 років. Д-р Анатоль Фіґоль і ред. Антін Драган доповідали про Українську Енциклопедію, загальну, гаслову і анґломовну, подаючи чимало невідомих загалові цікавих подробиць цієї великої праці, вкладеної у той неповторний науковий твір. Ця сесія мала інформативний, а не аналітично-синтетичний характер, як це було на першій пленарній сесії. Але треба було подивляти, що у тому третьому дні святкувань, у неділю, знову велика заля була вщерть повна слухачів.

До найбільших „світел" того ювілею треба зарахувати, що всі його учасники хвалили новопридбаний будинок. Вони наочно переконалися, що теперішній провід НТША добре зробив, що купив і відремонтував цей будинок, коли давній не годився уже ані на зберігання великої бібліотеки, ані на ведення там наукових конференцій ані на запрошування там чужинців. До найбільших „плюсів" треба також зарахувати, що ввесь той триденний ювілей подобався людям. Вони висловлювали в приватних розмовах велике признання для величезної праці, яку треба було перевести, щоб купити й пристосувати будинок для цілей НТШ і тієї праці, яку вкладено в переведення тих святкувань.

Але, як сказано на вступі, загальна характеристика не повинна бути панеґіриком. Отже: не обійшлося і без тіней. Не хотілося, було просто незручно, відмовляти охочим виступити з доповідями, — проте у висліді показалося, — що було їх забагато, було перевантаження науковими доповідями без уваги на їх зміст і рівень. Далі: під час першої пленарної сесії — найкращої частини всіх святкувань — „навалила" система зберігання відповідної температури на великій залі і було так гаряче, що треба було подивляти терпеливість і видержливість доповідачів і слухачів. До „тіней" належало перетягнення бенкету поза 11-ту годину ночі. Організатори спеціяльно назначили початок вечері на 6-ту годину, щоб закінчити її найдалі між 9 і 10-ою годиною вечора. Коли від години 5-ої відбулася зустріч при „коктейлі", то закінчення цієї зустрічі з бенкетом після години 11-ої ночі примусило багато гостей залишити залю, не чекаючи кінця, тим паче тим, що прибули з-поза Ню Йорку; було забагато говорення. Тому сталося недобре, що багато присутніх на бенкеті дізналися щойно пізніше, що прибулий із Чикаґо представник Українського Лікарського Товариства Північної Америки д-р Петро Моцюк зголосив княжий дар на НТШ 100,000 долярів, пригадуючи цим тих найперших меценатів, які причинились до заснування НТШ: Єлисавета Милорадович із Скоропадських, Олександер Кониський, Василь Семиренко і Павло Пелехин (ці два останні по 100,000 рублів), — і вже на американському ґрунті Микола і Наталя Данильченки, які дарували в посмертному записі на НТШ ґрунт і ліс в сусідстві Союзівки.

Щойно після бенкету на другий день його учасники дізналися і про щедрий дар для НТШ солістки у музичній частині бенкету Марії Ясінської-Мурованої 10,000 дол. Ніхто їх не напастував, ніхто їх не „втягав" у ряди жертводавців — зробили це самотужки, добровільно, разом із десятками і сотнями інших жертводавців, свідомих того, що наука не може розвиватися без фондів і що наука необхідна українській нації та що українські наукові установи в ЗСА здані виключно на жертвенність земляків. Досвід з останнім бенкетом НТШ доказав ще раз (це не був перший випадок), що треба зірвати з кумедним звичаєм — довжелезного „почесного столу", називання кожного, хто за ним сидить, і виголошування десятків усних привітів-промов. Це якось не гармонізувало з тією атмосферою, яка царила в новопридбаному домі. Щоби бути об'єктивним коментатором — треба зазначити й тіні. Але баланс був рішуче позитивний. І це рішає, це найважливіше.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ВИБАЧИТИСЯ ЛЕГКО, АЛЕ ПОТРУДИТИСЬ...

Нема що казати, українське суспільство у ЗСА досягнуло дуже багато за останні 30 років. Побудували і далі будуємо чи купуємо церкви, домівки, залі, музеї. Збираючи гроші на кожний новий будинок, голосно запевняємо наше суспільство, що будинок конечно потрібний, бо інакше „наші діти не будуть мати де подітися. Щоб не вешталися по чужих кутках. Щоб трималися при своєму рідному суспільстві. Щоб не забували своїх рідних церков".

Але як це клопотання молоддю виглядає в дійсності. Ось приклад. Коли школа народних танків та балету Роми Прийми-Богачевської залишилася без студії, маестро Богачевська звернулася до різних установ які могли б мати місце до винайму. Усі установи, як одна, відмовили. Почавши від цілоденної школи в Ню Йорку, церков, молодечих організацій, жіночих, спортовців, а скінчивши на Народному Домі. Ніхто не мав місця для дітей. Причини були різні. Одним шкода було підлоги, на якій діти танцювали б у балетках, декому непотрібно було руху дітвори, декому не хотілося приходити в суботу, щоб відчинити двері до залі, дехто не міг відступити кімнати, бо там складає крісла та столи. Дійсно поважні причини!

Хто ж утримував і дальше утримує наші будинки, домівки, залі, як не батьки і діти тих самих дітей, які тепер на вулиці залишилися? Хто будував церкви, ремонтував домівки як не для ужитку нашим дітям? Для чого ж існують народні доми?

Якраз цього року припадає 20 років існування Школи Танків Роми Прийми-Богачевської. Скільки молодих людей перейшли школу за ті роки, всі скористали тим, що збагатили своє знання про мистецтво, і саме це знання збагатило їм життя.

Невже ж у цей 20-ий рік існування Школи не знайдеться ні крихітки зрозуміння серед наших організацій до учительки, до дітей, та батьків, які привозять здалека своїх дітей в суботу до школи, а відтак на інші зайняття в українській дільниці міста, а між ними і на лекції танків. (Ми веземо своїх дітей понад дві години в одну сторону).

Цікавим є те, що Р. Прийма-Богачевська знайшла приміщення посеред тижня в одній жидівській установі, яка зробила для неї місце. Ця установа вибачилася дуже, що не може дати приміщення у суботу, бо в цей день вони закриті з релігійних причин.

Легко є вибачитися й відмовити. Трудніше є потрудитися і якось позитивно полагодити справу та уможливити ще одній установі — в цьому випадку мистецькій — дальше існувати. Знищити щонебудь є так легко, але відбудувати і поставити на ноги будь-яку річ є значно трудніше, а то й неможливо. Нас нищать вороги — не руйнуймо самі себе.

Подумаймо, може дійсно таки знайдеться на долині міста Ню Йорку приміщення на одну мистецьку одиницю, на Школу танків Роми Прийми-Богачевської.

Не роблю собі ілюзій, що повище написане матиме будь-який вплив. Пишу лише тому, щоб заспокоїти себе, бо мені на наших дітях залежить, та тому, щоб колись хтось не сказав: „Ми не знали!"

Дарія Якубович

Скенектеді, Н. Й.

ЧИ НЕ ЗАБАГАТО ПРО ГОЛОД?

Рік страшного ювілею закінчується.

Можна з певністю сказати, що жадна українська газета у вільному світі, жадна церква, жадна установа не лишилася осторонь, кожний зробив певний індивідуальний чи колективний внесок у всенародне вшанування пам'яті невинних жертв голоду 1932-33 років. Більш того, для якоїсь частини молодих українців, зокрема в Західній Канаді, ця трагічна річниця стала своєрідним збудником, який допоміг їм відшукати своє національне коріння, сколихнув заколисану національну свідомість.

Українська громада Америки продовжила життя передчасно померлих тим, що допомогла врятувати багато пожовклих сторінок тієї історії, тим, що уможливила наукові дослідження, біографічні видання, зібрала якусь частину фотодокументів тощо. Численними демонстраціями, конференціями, виступами в пресі й телебаченні українці якоюсь мірою привернули до забутої катастрофічної події увагу зовнішнього світу.

Дехто навіть нарікає, чи не забагато того голоду скрізь, чи не передаємо „куті меду". Може, часом і є в тому рація. Але чи значить це, що ми вже все зробили і повністю виконали свій обов'язок перед „мертвими, живими й ненародженими"? Навіть узявши до уваги цьогорічні документи, чи можемо вважати, що причини і наслідки голоду в Україні вивчено достатньо, щоб людство не допустило повторення трагедії.

Боюся, що відвіявши словесну полову та взявши ювілейні обгортки, залишимо в руках історії лише дрібні розсипані зернята, заслабкі, щоб виростити з них застережливу смугу.

Тому дуже важливо, щоб ми всі зробили ще одне зусилля (і то якнайбільш спільне та масове), щоб

(Закінчення на ст. 4)

М. Платковський

ДЕМОКРАТІЇ ПОБОРЮЮТЬ СЕБЕ ВЗАЄМНО

Можна було б навести дуже багато прикладів, щоб виправдати слушність наголовку цієї статті. Але на це не варто витрачати часу, бо автор хоче звернути увагу читачів на дуже актуальну справу: мілітарну акцію ЗСА на маленькому острові Ґренада в Караїбському морі.

Взагалі, події в різних пунктах світу розвиваються блискавично. В минулому тижні від 17-го до 22-го жовтня у різних державах західніх демократій відбувалися великі демонстрації противників розміщення - американських ракет середнього засягу в Европі. Особливо міцні демонстрації відбулися в Західній Німеччині, де на вулиці багатьох міст вийшов приблизно один мільйон людей. У демонстраціях взяли участь опозиційні соціял-демократи, а їх лідер Віллі Брандт виступав з промовою в Бонні, заявивши, що його партія каже рішуче „ні" до проєкту розміщення американських ракет у Німеччині.

Коли в кілька днів після цього розійшлася вістка про жахливий атентат у Бейруті, де загинуло понад 200 американських і французьких вояків, деяка права німецька преса закликала Віллі Брандта, щоб він у подібний спосіб реаґував проти спричинників атентату, за якими в кінцевому результаті напевно стоїть Москва.

Та от сталася висадка американських військ на острові Ґренада. І маємо реакцію різних західньоевропейських держав. Ці реакції майже всі неґативні (за вийнятком, дивна річ, соціялістичного уряду Портуґалії). Так реаґували з деякими нюансами Франція, Англія, Західня Німеччина тощо. Так реаґує і майже вся преса цих держав. Щодо Англії, то треба взяти до уваги її виняткову ситуацію: Ґренада бо належить до т. зв. британського „Комонвелс", а значить Англія зобов'язана боронити інтеґральність Ґренади. Але чому ж тоді Англія не подбала сама завчасу, щоб охоронити Ґренаду від проникання туди кубинських і совєтських впливів і загрози встановлення там бази для совєтських ракет? І чи не забов'язана саме Англія до вдячности супроти ЗСА за їх поставу в часі британсько-арґентинського конфлікту?

Які були причини висадки американських військ (при підтримці інших малих держав в Караїбському морі, що немає, зрештою, більшого значення) на острові Ґренади? Безпека тисячі американських громадян, що живуть на острові, протидіяння проти хаосу після замордування недавнього прем'єра Ґренади чи вможливлення повороту до демократії — це все не грає, напевно, великої ролі. Головне — це забезпечен-

(Закінчення на стор. 4)

Володимир Барагура

„ЛИСТИ З ГУЛАҐу" НЕЗЛАМНОГО ПОЕТА—НЕОКЛЯСИКА МИХАЙЛА ДРАЙ—ХМАРИ

II.

Поруч українського патріотизму ця обдарованість стала причиною його арештування, слідства, засудження, заслання, недуги і смерти.

„З вибухом революції, — пише О. Ашер, — Михайло Драй-Хмара передбачав нову добу політичної й соціяльної свободи. До комуністичної партії не належав не тому що за перечував революцію й ролю в ній комуністів, але тому, що його демократичні погляди і незалежний дух розходилися з політикою партії. За цю незалежність заплатив життям". Інший видатний член групи неоклясиків Микола Зеров характеризує Драй-Хмару як людину, яка „висловлювалася занадто чесно". Арештований двічі (1933 р. і фатальної ночі 4-го жовтня 1935 р.) Драй-Хмара єдиний з-поміж неоклясиків не заламався. Він чином доказав, що визнає Шевченківську засаду: „Караюсь, мучусь, але не каюсь!".

У розділі „Драй-Хмара — поет" на підставі збірок („Проростень", „Соняшні марші") та окремих поезій (головно „Лебеді") авторка дає його вдумливу характеристику як майстра писаного мистецького слова. Хоч у поетичній творчості він перегукувався зі символістами, зокрема з Верленом, якого майстерно перекладав і з французькими парнасистами, то в основному він причетний до групи неоклясиків. У нього пробивається витонченість і гуманність. Бувши індивідуалістом, він відкидає совєтський соц-реалізм. У нього філософські міркування над суттю всесвіту й над сенсом людського буття. Він закоханий у природу й почуває себе її невід'ємною частиною. У нього релігійно-біблійна тематика. Вся його поезія просякнута духом українства в його найдосконаліших зразках — українському фольклорі. Не чужі йому патріотично-державницькі елементи. Революційна Україна ввижається йому в постаті молодого орла, який із закривавленими крилами летить у бій, а ворог кричить йому назустріч: „Розпни його!" Поет боліє над пасивністю української інтелігенції, яка не вміла використати сприятливого історичного моменту через брак національної свідомости. На його думку „не можна збудувати могутньої держави, лежачи вдома на теплій печі".

Сонет „Лебеді", надрукований у „Літературному Ярмарку" 1928 року був тією лебединою піснею, що припечатала поетичну творчість автора і групи його співтоваришів-неоклясиків — М.Зерова і П.Филиповича, бо О. Бургґардт виїхав закордон, а М.Рильський пішов по лінії режиму. В цьому сонеті офіційна совєтська критика добачала опозицію до пануючого ладу.

Частина поезій Драй-Хмари присвячена інтимним почуттям поета — його дерзанням, пристрастям, мріям, задушевним бажанням, пошукам щастя, крикові розпачу, родинній любові. Його поезії досконалі формою, витончені, виніжнені, викохані, доведені до фінезії. Він залюбки вживає архаїчні, призабуті слова, на які така багата скарбниця української мови. На увагу заслуговують його майстерні переклади передових світових авторів. Ці переклади критик С.Крижанівський назвав „духовими й мистецькими скарбами нашої літератури".

Совєтська офіційна критика назвала творчість Драй-Хмари „контрреволюційною", хоч сам поет вважав її апокаліптичною. Нагінка критики довела до арештування Драй-Хмари в 1933 році до ізоляції після звільнення, врешті до фатального другого ув'язнення в 1935 році, яке закінчилося духовою і фізичною смертю поета, про що повідомлено родину 25-го жовтня 1939 року.

У розділі „Розповідь моєї мами" авторка детально розказує про події, зв'язані з ревізією НКВД в домі Драй-Хмарів, арештуванням поета, допитами, геройськими зусиллями дружини звільнити чоловіка з в'язниці та, після невдачних заходів, полегшити його долю на засланні. Читача потрясають вирафіновані методи переслідування дружини й доньки арештованого позбавленням праці і можливости відвідувати школу, реквізицію помешкання, врешті примусовим переселенням до Белебею в Башкирській Республіці. Переслідування родини мало на меті збільшити душевну муку й зламати оборонну силу в'язня.

Дружина й донька з великою любов'ю й пієтизмом розказують про свого чоловіка й батька. Це річ зрозуміла, що в їхніх очах він був і залишився ідеалом, який треба поставити на п'єдесталь, бо він єдиний із неоклясиків відмовився стати донощиком НКВД, не підписав підсунених йому слідчими звинувачень і не признався до злочину державної зради, який йому нав'язували переслідувачі.

Проте не шкодило б більше обережности і вирозуміння в осуджуванні інших членів групи неоклясиків — Миколи Зерова, Павла Филиповича, навіть Максима Рильського, хоч він покаявся і зробив кар'єру як надворний поет режиму, отримуючи ордени, підвищення, грошові нагороди. Така стриманість вказана тим більше, що книжка О.Ашер призначена для неукраїнського читача.

Відомі методи НКВД. Чи ж дивниця, що Зеров і Филипович призналися до невчиненого ними злочину супроти большевицького режиму і що Зеров підписав свої зізнання з обтяженням Драй-Хмари „ін блянко", а слідчий виповнив формуляр довільним змістом? Чи тепер КҐБ не стосує такої самої методи супроти дисидентів і чи не публікує у пресі їхні заяви з їхнім підписом, хоч автором цих заяв є КҐБ? Навіть М.Рильського, який пішов по лінії бажань і вимог режиму не слід таврувати „зрадником" (triator), хоч за свідченням матері авторки так висловився про нього сам Драй-Хмара. Але він міг сказати це під впливом обурення й жалю, що його найближчий колишній друг, побратим, якого поет після його арештування пригорнув і дав працю, відплатився чорною невдячністю свідченням у його користь. Не всі люди родяться героями з невгнутими характерами... А втім деякі жалі родини базуються на здогадах і підозрі, а не на доказаних фактах.

Доля неоклясиків була заздалегідь вирішена. Мати авторки розказує: „Кожному було ясно, що розправа з неоклясиками була заінсценізована, бо жаден із них не був зацікавлений в політиці. Вони заздалегідь були приречені на загибель".

В чому була їхня провина?

Авторка пише: „У середині 20-их років неоклясики в основному вирішували теми, стилі і напрямні української

(Закінчення на стор. 3)

„Листи з Гулаґ-у"...

(Продовження зі стор. 2)

літератури. Їх ціллю було встановити рід поезії вільний від хвилевих політичних шаблльонів, приписаних т.зв. пролетарськими письменниками. Неоклясики змагали до збагачення поетичної мови й вислову, нав'язуючи до минулого й уникаючи помилки, якої допустилися пролетарі, зубожуючи поезію достосуванням її до примхливого й мінливого політичного клімату сучасного їм моменту".

Чи ж від поетів-мрійників, які жили в власному світі, далекому від твердої дійсности, можна вимагати надлюдських вчинків?

Авторка пропустила з поля зору один важливий аспект: діячів української культури переслідував не тільки комуно-большевицький чи совєтський режим, але й червоний російський імперіялізм з метою здушити українські самостійницько-державницькі ідеї й змагання, традиції і пам'ять про які ще свіже зберігалася в народі. Врешті Зерова й Филиповича стрінула доля Драй-Хмари. Єдиний О. Бурггардт уникнув переслідувань, бо еміґрував.

Надто підкреслено авторка кілька разів згадує про те, що М.Драй-Хмару й його родину уникали земляки, навіть знайому і приятелі, зате приязно ставилися до них жиди й росіяни. Не дивниця. Хто знає відносини в СССР, тому ясно, що на ці дві упривілейовані національності очі НКВД (а тепер КҐБ) не були так звернені як на українських „націоналістів".

Крім згаданих основних розділів у книжці є ще інформації про О.Ашер, слово від авторки, пояснення й індекс імен. У прикінцевому слові авторка робить підсумки написаного.

Текст прикрашений портретом Михайла Драй-Хмари, портретом авторки, фото поета й його дружини в молодому віці, знімка поета в родинному колі, за робочим столиком, його подобою виконаною колимським співв'язнем, фото авторки з мамою в ЗСА.

Авторка вживає неконсеквентно „the Ukraine" і „Ukraine" і неправильно подає імена осіб в англійському звучанні „Michael", „Nikolas", „Paul", замість в українському „Михайло", „Микола", „Павло". Можна було дати в дужках їх англійське звучання. Тільки двічі правильно написано „Volodymyr" (великий київський князь і учений Перетц).

Порівняння страждань М.Драй-Хмари з терпіннями теперішніх дисидентів показує, що в основному немає різниці поміж переслідуваннями української культури й її носіїв та працівників сталінським, брежнєвським чи андроповським режимами, чи їх знаряддям — колишнім НКВД чи сьогоднішнім КҐБ. Хіба тільки методи переслідування удосконалилися і збагатилися здобутками науки у формі „психушок" і впорскнень вбивчих медикаментів.

Варто б перекласти цю цінну працю О.Ашер українською мовою, бо відомості про неоклясиків скупі і фрагментарні, а авторка на особі свого батька детально насвітлює філософсько-ідеологічні й мистецькі принципи цієї літературної групи на тлі диктованих партією позалітературних шаблльонів.

Книжка має 164 сторінки вісімки. Видана чепурно на ілюстраційному папері, оправлена в полотно з кольоровою „сорочинкою". Ціна 15 дол. Замовляти її можна в українських книгарнях.

В ЧИКАҐО, ІЛЛ., РОЗПОЧАЛАСЯ конференція республіканських губернаторів, на якій присутні розглядатимуть також проблеми президентських виборів і можливості Роналда Реґена, який напевно кандидуватиме на другу каденцію, як кажуть політичні аналітики.

Українська Бразилія запита...

(Закінчення зі стор. 1)

го стихійного лиха, а якраз організаційні справи ІСНО, з чим П. Дорожинський вже їздив і на Европейський континент і навіть до Австралії нещодавно, але все це відійшло на інший плян. Згадав лиш побіжно гість, що відвідати Південну Америку було потрібно ще й тому, що там ці організації — „Відродження" в Арґентині, і Український Хліборобський Освітній Союз, це організації, засновані ще Евгеном Коновальцем 60 років тому. Загально всі ці „старші поселення" українців мають давню і світлу діяльність, що пов'язана тісно з такими іменами українських діячів, як Мельник, Сеник-Грибівський, Андрієвський, Бойдуник, Онацький і багатьох інших соратників Е. Коновальця, які в час Українських Визвольних Змагань „піднімали Червону Калину", відбудовували на уламках російської білої імперії Самостійну Україну.

Про всі ці справи говорив гість в редакції П. Дорожинський лише побіжно, обіцяючи спинитися на цих справах у власному репортажі чи статті з подорожі, а тим часом головною його і його дружини Віри турботою є катастрофальний стан українців у Бразилії, яких вони обоє кликали рятувати, хто чим може, бо без цієї допомоги з Північної Америки може статися найгірше — що багато з них цієї повені не переживе.

Повінь у Бразилії, що розпочалася в червні і продовжувала повні три місяці, дикіша й значно більша розміром і спустошенням, як це тут буває „нормально" в літні місяці, коли там, в Південній півкулі, якраз „зима". Ця повінь примусила двох наших подорожніх з Америки змінити значно їхній маршрут.

У Бразилії протягом трьох названих місяців випадали дощові зливи, ріки повиходили з берегів і спричинили загальне знищення, як це не раз бачимо на телебаченні в гирлі ріки, наприклад, Міссісіпі, з тією різницею, що тут, у ЗСА, Уряд приходить негайно потерпілим на порятунок, якщо тільки стихійне лихо — явище повені чи гурагану — переходить межі „прийняті" і дістає назву „дізастер". Але у Бразилії, в якій під сучасну пору бушує велика фінансова й промислова криза, а країна заборгувала міжнародному капіталові майже сто більйонів долярів і платить за це горендальні відсотки, і де інфляція є майже 200 відсотків або й більше, урядові Бразилії не до селян з провінцій Парана, Санта Катарина і Ріо Ґранде. І це якраз у цих провінціях українське населення дуже значне, а потерпілі загально сягають 80 відсотків населення.

Взагалі треба знати, що умовини життя українців у Бразилії весь час дуже невідрадні. Вже ці 90-80 років, що наші люди сюди приїхали з України, вони ледь-ледь перебивалися від урожаю до урожаю, борючись з непривітною і ворожою до людини природою, долаючи труднощі фінансові, де українцеві ніхто не спішив з допомогою, хіба що навпаки: ті ж п'явки народні, які висмоктували останні соки з українського малоземельного селянина в „Старому краю", приїхали й сюди за ними, щоб і тут експлуатувати. Про це все й досі актуальні твори Івана Франка, присвячені Бразилії і її українським поселенням. Про це писали численні українські відвідувачі.

Крім свідчень подружжя Дорожинських про цей трагічний стан наших людей у Бразилії, вони мали зі собою біля десятка різних бразилійських часописів, де на перших сторінках з світлинами, що зображують повне спустошення, були написи-заголовки: „Сьогодні Парана переживає з дощами одну з найгірших катастроф, зареєстровану в її історії" „Ситуація — драматична і число потерпілих доходить до 50 тисяч!" „Вони згубили усе, залишившись лиш з одежою на тілі після втечі". „Потерпілих приміщено у шкільних будинках, церквах або в хатах друзів чи знайомих, але як надовго?" „В колоніях біда, суцільна біда"... „Потерпілі потребують нашої негайної допомоги"... „43 тисячі людей без даху над головою..." Або таке гасло: „Дощі були, а тепер холод. Зростає нещастя — Кара Божа?!" „Суцільна катастрофа на півдні, в самій Куритибі 10 тисяч потерпілих", і подібні повідомлення про терпіння, які продовжуються.

Під час відвідин Бразилії подружжя Дорожинські мали нагоду поїхати в загрожені місця скрізь туди, де вже були придатні для поїздки дороги, і скрізь бачили це народне горе. Досі було так, що після повені можна було знову засіяти своє поле, позичивши зерна, якщо його не міг такий бідний селянин купити сам. Але сьогодні є не так. Поперше, вода не спала ще до того рівня, щоб можна було братися за господарку, а це значить, що буде голодування. Подруге, позичити зерна, наприклад кукурудзи мішок, не легко. Селяни просили позичити у держави за великий відсоток: за кожний мішок зерна обіцяючи й зобов'язуючись повернути вдвічі більше, тобто два мішки, але уряд не може піти навіть на таку вигідну для нього умову, бо має, як сказано вище, свої дуже великі фінансові клопоти з світом фінансів. Тепер є клопоти ще і з заворушеннями незадоволеного населення по містах, де відчувається агітаційну підривну руку лівиці.

Справі позички кукурудзяного зерна стараються зарадити місцеві українські організації або заможніші місцеві українці (яких проте страшенно мало і яких не стане — допомогти всім). Так Ілярій Безручко (племінник генерала Армії УНР Безручка) зможе щось зробити, закуповуючи по півмішка кукурудзи для потребуючого господаря, щоб селяни могли подбати про наступний урожай бодай сяк-так. Дуже багато робить організація Український Хліборобський Освітній Союз і так само Церква. Але їм повинні прийти з допомогою українці з Північної Америки. Це якраз тільки на українців із ЗСА і Канади надіються в Бразилії наші люди.

До розмови додала багато Віра Дорожинська, змальовуючи стан по сиротинцях, домах для старших, по інших захоронках, де аж кричить — треба помочі! Бо, як сказано, біда чимала там була і без повені, а тепер то дійсна катастрофа, і це гріх не порятувати їх. Ось невеличкий деталь потреб по школах: треба там грошей, одягу, харчів, ліків. Але треба і зошитів, книжок. Наприклад, в учительки кільканадцять учнів, нема для писання паперу; вчителька ділить один листок паперу на кількох дітей, розтинаючи листок звичайного формату на кілька кусників...

Але люди там незвичайно стоїчні, терплячі. Вони, — каже В. Дорожинська, так дуже довго страждали, що примирилися начебто з лихою долею і вже не чекають у своїму житті покращання. Проте і вони дуже турбуються дітьми, щоб хоч їм був просвіток в майбутньому.

По сиротинцях, де теж побувала В. Дорожинська, у Сестер багато сиріт-дітей з родин навіть таких, де є батько або мати, але в рідних нема засобів опікуватися власними дітьми. Тут Сестри різних монаших чинів роблять колосальну працю і майже в чудесний спосіб якось стараються дати собі раду з усіма потребами, найперше десь роздобуваючи фондів на цю безкінця й краю потрібну харитативну діяльність. Чин Сестер Катехиток, дуже сильний тут, налічує 368 монахинь і 49 осередків. Ці Сестри найкраще зорганізовані. Є тут Сестри Василіянки і Сестри Йосафатки. Ці монахині — це вже третє покоління наших поселенців. Українська мова все ще панує на „колоніях", бо люди, які живуть далеко від міст, зберігають свою мову і звичаї довше. Проте, для загальних українських справ, загрожені проблемою аби вижити, ці люди (не всі) виявляють мало зацікавлення: не до того їм у їхній безпросвітній нужді. По містах натомість, ось хоча б у Куритибі, зорганізоване життя йде непогано. Загально Куритиба зветься тут „Містом Писанки", так спопуляризували нашу прегарну писанку українці в цьому місті поміж інших бразилійців.

Сюди, до міст і до легшого міського життя, почали переселюватися в недавньому часі нащадки наших бразилійських піонерів уже третього і навіть четвертого покоління, переважно молоді професіоналісти. Але головний масив народу все ще далі серед лісів, у джунглях, куди, на найгірші землі, давали бразилійські власті нових переселенців, наших селян з Західньої України у минулому столітті. Якось так сталося, що вони — люди постійної вдачі й досі позалишалися на тій же землі, яка до них завжди була досить сувора і не розпещувала їх, але тут була їхня домівка. Тепер же через повінь загострилася ситуація докраю, і це від нас залежить допомогти нашим братам. Пожертви у формі пакунків з одягом, взуттям, книжками тощо, та просто грішми треба висилати якнайшвидше на адреси, наприклад, Українського Хліборобського Освітнього Союзу: „União Agricola Instrutiva, Alameda Augusto Stellfeld, 795, Caixa Postal 666, Curitiva — Paraná — Brasil., або на адресу тих церковних організацій, які ведуть харитативну допомогу потребуючим в Бразилії.

Пласт у Нюарку...

(Продовження зі стор. 1)

Першу частину цьогорічного Листопадового Апелю закінчено відспіванням гимну закарпатських пластунів.

Друга частина Апелю проходила в залі парафіяльної школи св. Івана Хрестителя і була дуже вдало виконаним звуко - зоровим монтажем, присв'яченим Листопадовому Чинові. Цей монтаж виготовив заступник станичного пл. сен. Остап Тершаковець, Л.Ч., а прозірки зробив пл. сен. Іриней Юрчук, Л.Ч. На прозірках зображені видатніші особи Листопадового Зриву 1918 року, картини з військового життя та збройної боротьби Українських Січових Стрільців та Української Галицької Армії, можна було побачити понищені комуністами могили українських вояків на цвинтарях у Львові, як рівнож показано важливі будинки Львова, пов'язані з Листопадовим Чином тощо. Прозірки охоплювали також інші міста та місцевості України, наприклад, Київ, степи, Карпати, що мало на меті вказати, що 1-ий Листопад 1918 року — це не відірване явище, а одна із багатьох світлих подій в історії українського народу в його боротьбі за самостійну державу. В час, коли на екрані глядачі бачили ці прозірки, то рівнож чули різні стрілецькі народні та глибоко патріотичні пісні, переплетені уривками з відповідних до оказії віршів, що їх на магнітофонну стрічку начитали юначки та юнаки Пластової Станиці в Нюарку.

Цей звуко-зоровий монтаж із великим захопленням прийняли присутні пластуни та їхні батьки.

Листопадовий Апель закінчено відспіванням українського національного гимну.

Напередодні Світового З'їзду Українських Кооператорів у Торонто в рамках СКВУ

„...Завдання українського народу буде в тому, щоб створити такі суспільно-християнські обставини, які запевнювали б громадянам правдиве і стале щастя, та щоб громадяни мали досить внутрішньої сили, щоб поборювати відосередочні тенденції внутрішнього розкладу й успішно захищати межі від зовнішніх ворогів..."—сказано у Посланні Митрополита Шептицького в грудні 1941 року.

Ми, українські кооператори, цитуємо ці золоті думки Князя Української Церкви—Митрополита Андрея Шептицького, великого покровителя української кооперації на рідних землях тому, що українська кооперація не на словах і фразах, але на ділі об'єднує всіх українців і творить дійсну реальну силу—українську силу!

Український кооперативний рух на нових землях поселення може похвалитися направду гарними результатами: 114,000 членства і 600 мільйонів нагромадженого капіталу. Ці цифри багато говорять за себе. Коли б, одначе, всі українці в діяспорі включилися активно в кооперативний рух, увесь світ заговорив би про нас з пошаною і подивом, а в нас це більше закріпилося б почуття суспільного зобов'язання і почуття гордости.

З нагоди 4-го Світового Конгресу Вільних Українців відбудеться З'їзд Кооператорів на Загальних зборах Української Світової Кооперативної Ради. Українські Кооператори, приїжджайте масово на свій Конгрес, щоб поділитися досвідом і вашими надбаннями та винести творчі рішення для розбудови Українського Кооперативного Руху.

Омелян Плешкевич,
голова Української
Світової Кооперативної
Ради

Дотація для Центру УКС від УНДому в Вінніпеґу

Центр Українських Канадських Студій Манітобського університету при Колеґії св. Андрея одержав дотацію в сумі 2,000 долярів від Українського Народного Дому у Вінніпеґу. Ця дотація допоможе Центрові оплатити курс „Розговірної української мови". Курс, який є акредитований Манітобським університетом, викладає Олександра Павловська, щопонеділка і щовівтірка ввечорі у приміщенні Українського Народного Дому, 582 вулиця Бурровс.

Крім дотації, Український Народний Дім дає безкоштовно приміщення на виклади.

РЕЧНИК ПЕНТАҐОНУ ЗАЯВИВ, що Уряд З'єднаних Стетів Америки вишле до Коста Ріки приблизно 1,000 спеціялістів-інженерів, які у прикордонній полосі з Нікараґуа будуватимуть військові укріплення, як забезпеку проти частого порушування кордону нікараґуанськими військовиками, які ніби то в погоні за повстанцями переходять кордон, вбивають і грабують місцевих мешканців. Державний секретар Джордж Шулц запитаний кореспондентами про цю справу заявив, щок Коста Ріка вже віддавна просить такої допомоги, але тому, що ця допомога пов'язана з риском для життя американських громадян, Уряд ЗСА ще остаточно не вирішив тієї справи.

Новий Єпископ-помічник відвідав Менор коледж



Новорисвячений єпископ Андрій Патакі, помічник екзарха Пассейку, Н. Дж., карпато-русинської церкви, недавно відвідав Менор Джуніор коледж в Дженкінтавні, Па., й оглянув Центр студій української спадщини, розташований на університетському подвір'ї. На світлині стоять (зліва від єпископа): Сестра М. Теодозія, ЧСВВ, настоятелька провінції Пресвятого Серця Сестер Ордену Василія Великого в Факс Чейсі, Па., і Сестра Міріям Кляра, ЧСВВ, президент Менор Джуніор коледжу.

ЗУАДК при праці

ПОТРЕБУЮЧІ, ЩО ОДЕРЖАЛИ НАГОРОДУ, ДЯКУЮТЬ..

Тихо без розголосу і без слави, без грімких слів похвали проводить харитативну і допомогову діяльність Злучений Український Американський Допомоговий Комітет (ЗУАДК). Потреб так багато, а заспокоїти можна тільки дуже дрібненьку частинку цих потреб. Лиха доля і грізний та жорстокий окупант викинув з України тисячі, сотні тисяч українських людей. Вони мусіли покинути багаті урожайні чорноземні степи України, землю, чи не найбагатшу на земній кулі, і починати життя у пралісах Канади, у копальнях ЗСА та в неприязних джунглях Амазонки... Українські біженці і еміґранти XX сторіччя важко змагаються за своє існування часто в дуже несприятливих обставинах. Випадки і каліцтва, катастрофи і безробіття, морози і повені часто знищують увесь дорібок, так важко запрацьований, так важко здобутий.

Ті українські брати, які матеріяльно краще забезпечені, належно розуміють і оцінюють харитативно-допомогову діяльність ЗУАДК-у. Це вони з року в рік під час Різдва влаштовують пожертви Коляди, а під час Великодня — пожертви на писанку пересилають до ЗУАДК-у.

Екзекутивний Комітет ЗУАДК-у часто звертається до нашої громади за пожертвами. Але сьогодні ми даємо слово не Екзекутиві, але деяким потребуючим, які, одержали скромну допомогу і зворушені допомогою і пожертвами братів пересилають до ЗУДАК-у свої скромні, але не раз до сліз щирі слова вдячности і подяки. Отож, зацитуємо хоч деякі виїмки із листів.

Ось, що пише о. прот. Микола Милусь, адміністратор УАПЦ в Південній Америці:

„Повідомляю Вас, що 26-го червня ц.р. отримав від ЗУАДК-у чотири пакунки, які цими днями шлю на колонії з проханням, щоб вони подякували Вам особисто. За отримані пакунки від себе та в імені тих, що їх отримають, складаю вам щиру подяку.

Хай Всевишній Бог винагородить Вас своїми обильними ласками, здоров'ям, успіхами і всяким добром.

Залишаюсь з християнською любов'ю і пошаною."

Із Парани в Бразилії пише настоятель о. Володимир Гарачук, який в серпні ц.р. прислав до ЗУАДК-у два листи.

„Приємно повідомити, що .... від Вашого підприємства ми одержали три великі пакунки з різним одягом для роздачі бідним людям у Бразилії", це пише отець в одному листі, а з його другого листа цитуємо: „Спішуся повідомити Вас, наші дорогі Добродії, що ось цими днями наспіли до нас ще три великі пакунки з різним одягом, взуттям:" А про те яку ролю і поміч сповняють ці посилки до Бразилії знову ж подаємо уривок з листів о. В. Гарачука:

„Це все тут нам дуже придасться і є дуже цінене нашими людьми, які, знаючи, що це від наших Добродіїв з-за границі, дуже це все собі цінять. Ці всі речі, одіння та взуття, дуже придадуться та прийшли вони якраз на час, ...бо.... великі повені навістили наших людей. Це три стейти, а саме: Парана, Санта Катарина та Ріо Ґранде до Сул, де ріки піднеслися на 10, 12, 15, а то і більше метрів.... Позаливали цілі міста... більш як 300,00 людей залишились без даху над головою. Все потратили... Тому я кажу, що ця Ваша допомога прийшла якраз на час. Ми роздали цим потребуючим людям, що все втратили... В імені цих потерпілих людей засилаю Вам нашу найщирішу подяку та признання за Вашу, таку подиву гідну любов до свого народу."

А ще інший священик о. Петро Бальцар, ЧСВВ, пише 21-го вересня ц.р.: „Дуже прошу продовжувати висилку пакунків з одягом, бо по зливах і дорожнечі много людей просять і таки потребують помочі"... А дякуючи за чек, пересланий від Марії Васьків (600 дол. на будову церкви), пише:

„Рівнож прошу піддати під розвагу Вашого виділу можливість грошової допомоги. Такими допомогами я уже закупив коло 24 гектари землиці до саджения і вже три безземельні родини на ній працюють".

Як бачимо, українські священики в Бразилії поза духовними обов'язками та будовою церков мають ще повні руки роботи, допомагаючи потребуючим різними способами.

Август Фальбат, один із тих, що одержали допомогу, пише до ЗУАДК-у:

„Пишу до Вас, щоби подякувати за пакунок, який Ви мені прислали. Будемо завжди молитися за Вас. Як будете присилати другий, то пришліть більше одіння замість черевиків, бо цього разу мусів багато платити... щось 20,000 круізерів."

А з Парани пише Катерина Швець: „Звертаюсь до Вас цим листом, щоби щиро подякувати за допомогу, що Ви для нас прислали. За це щиро молимось до Господа, щоби винагородив Вас за доброту, яку виявляєте для бідних в Бразилії. ...Маю одну товаришку, яка стара, спаралізована, дуже бідна, яка тільки сидить і страшенно відчуває холод, просить кожух довгий. ...тільки якщо можливо, пришліть..., бо ситуація страшна, ...зливи лишили бідних без притулку ніякого... мій чоловік заслаб, не може нічого робити... передаю подяку за всіх, які користають з Вашої помочі, та і наші молитви за Вас."

Скільки тепла, щирости, любови і вдячности в цих листах наших потребуючих братів за допомогу, яку їм ЗУАДК переслав в такий важкий для них час! Але в дійсності усі ці щирі слова подяки, любови та вдячности — це для вас, дорогі жертводавці, бо ЗУАДК усі ваші пожертви і датки тільки оформляє і пересилає туди, де поміч є найбільш потрібна.

Подібні подяки можна б продовжувати і від наших земляків з Польщі, але про це, може, іншим разом.

І.Сокільний

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

Демократії...

(Закінчення зі ст. 2)

ня від того, щоб у безпосередній близости до території ЗСА могли встановлювати свої мілітарні бази Куба і СССР. При чому зовсім недоречним є порівняння Ґренади до Афганістану. Мовляв, тепер, як пишуть деякі ліві европейські часописи, ЗСА вже не зможуть осуджувати совєтської аґресії в Афганістані. Бож у Ґренаді СССР і Куба хотіли створити безпосередню загрозу для ЗСА.

В Афганістані, не зважаючи на брехливі твердження совєтської пропаґанди, Москві нічого не загрожувало. Своєю аґресією супроти Афганістану Москва хотіла створити для себе випадову базу проти Пакістану, Китаю, Ірану, а може й Індії. Отже, в Ґренаді—мотиви оборони проти можливої аґресії, в Афганістані—створення догідної бази для дальших аґресій у майбутньому.

Виглядає дивним, як можуть держави Західньої Европи осуджувати акцію ЗСА в Караїбському морі, забуваючи немов би то про те, що ЗСА від кінця Другої світової війни представляють собою оборонця тієї самої Західньої Европи проти зовсім реальної загрози з боку СССР. Тим більше, що останнє посунення Америки в Караїбському районі торкається також у великій мірі безпеки Західньої Европи. Чому?

„Сьогодні ми є свідками дуже складної і грізної ситуації у світовому маштабі. „Горить" бо не тільки в районі Караїбського моря, (не забуваймо при цьому про совєтські і кубинські впливи в Нікараґуа). Горить також на Близькому Сході, горить в Кореї і горить також в Европі. Якщо можна вважати, що американсько-совєтські розмови про ракети середнього засягу закінчилися неґативно для ЗСА (а тим самим і для Західньої Европи), то напруження в Европі стає все більшим. Тим більше, що СССР, не чекаючи на остаточну реакцію Америки і европейських держав, вже приступив до розміщення своїх нових і модерніших ракет в Східній Німеччині і Чехо-Словаччині і далі погрожує Заходові якимись невідомими ще реакціями, якщо американські ракети середнього засягу будуть таки розміщені в Західній Европі.

Чи нинішня ситуація означає, що Москва нападе на Західню Европу і почнеться тоді третя світова війна? Дехто в це абсолютно не вірить, вважаючи, що Москва не відважиться на військову аґресію супроти Західньої Европи. Але чи така можливість цілковито виключена? Розважні політики повинні передбачати всякі можливості.

Якби СССР заатакував Західню Европу, то її мала б боронити Америка, без чого цю Західню Европу поглинули б совєти. Але яким чином ЗСА могли б боронити Европу, якби в той вирішальний момент їй загрожували совєтські ракети з Ґренади, з Куби або Нікараґуа? Отож, цілком зрозуміло, що, враховуючи всякі можливості в майбутньому, ЗСА хотять і мусять забезпечитися від ворожих нападів у безпосередній близости від своєї території, без чого вони були б на день „ікс" цілковито спаралізовані і не могли б прийти з допомогою своїм европейським союзникам по НАТО.

Тому треба вважати, що політика президента Рональда Реґена—дуже влучна і передбачлива. Треба лише побажати, щоб він і після наступних виборів залишався далі Президентом ЗСА. І найбільшу підтримку, замість осуду чи хоч би навіть застережень, він мав би отримати від держав Західньої Европи.

Справи в зв'язку з реакцією на події в Ґренаді є тим більш важливими, що демонстрації т. зв. руху миру в Европі—це діло невеличкої меншости, яка безумовно проникнута совєтськими агентами. Якщо ідеться про реакції на події в Караїбському районі, то тут виступають не якісь більш чи менш численні і керовані Москвою демонстранти, а уряди таких демократичних держав, як Англія, Франція і Західня Німеччина. Справді: „кво валіс", Західня Европо?...

Чи не забагато...

(Продовження зі стор. 2)

підтримати заходи конгресмена Джеймса Фльоріо з Ню Джерзі для створення конгресової комісії досліджения причин і наслідків голоду. Тож скористаймося з можливостей демократичної системи, в якій живемо, і допоможімо впровадити законопроєкт ч. 3993 для серйозного вивчення білої плями в нашій чорній історії. Цим виконаємо обов'язок не тільки перед своїм глухонімим народом, а й перед Америкою, що не може бути сліпою в сьогоднішньому загрозливому житті.

Організація Американці в Обороні Людських Прав в Україні може бути нам у цьому добрим прикладом і порадником.

Надія Світлична

Ірвінгтон, Н.Дж.

КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА, відома своїм догматичним відношенням до здобутків сучасної науки, останнім часом починає міняти своє ставлення і поволі, але постійно наближається до співпраці з науковцями в різних галузях знань, — твердять обсерватори. В різних питаннях, починаючи з ядерної фізики, штучного вирощування зародків людини до зародження і розвитку людського життя, Ватикан використовує наукові поради і здобутки сотень і тисяч провідних вчених світу, включаючи лавреатів нагород Нобеля. Більшість з цих учених не є католиками, а багато навіть є безбожниками і противниками релігії взагалі. Основним зв'язком між Ватиканом і світовою наукою служить Ватиканська академія наук.

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки та огляди, повинні присилати разом з двома примірниками даного твору до редакції „Свободи" також адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

СВЯТКУВАННЯ НА „ТРИЗУБІВЦІ"

Філядельфія, Па. — В неділю, 20-го листопада ц.р., о год. 2-ій по полудні, тут на посілості Українського Спортового Осередку „Тризуб" в Горшамі, Па., відбудеться посвячення і відкриття нового будинку. Організатори запрошують на цю урочистість українське громадянство, а особливо спортовців усіх поколінь, бо як писав Я. Татомир: „Перший великий крок у правильному напрямку вже зроблено", але потрібно ще багато допомоги для повного завершення розпочатого діла.

• РОЗШУКИ •

ПОШУКУЮ БРАТА
ФЕДОРА ҐУЛИЧА,
який виїхав до Німеччини 1939 року. Хто знав би про його долю прошу повідомити:
JOHN GULYCZ
6308 Lilac Place
Sarasota, Fla. 33581

Різне